

[Holger Larsen.]

der har været til Behandling her i Tinget. Som Regel har Ordet Folkeforsikring gerne dækket over Forsorg for de gamle, og i de senere Aar er dette Navn mere og mere gaaet over til at blive benyttet til Fordel for en vis Tendens i visse Kredse til at dække de Planer, man havde, hvorefter den almindelige Befolkning ved en ny Skat skulde betale Forsorgen for de gamle. Det foreliggende Forslag tilsigter ikke — det vil jeg gerne pointere straks — at paalægge en saadan ny Skat, Aldersrenten vedbliver at være vederlagsfri her i Landet. Alligevel synes jeg, man med fuld Ret kan kalde Forslaget for et Folkeforsikringsforslag. Det omfatter hele Befolkningen, Syge- og Invaliditets- og Aldersrenteforsikring, med Præmiebetaling til Syge- og Invaliditetsforsikring, medens Aldersrenten som hidtil ydes som Efterløn af Samfundet, som Præmie for dem, der ved at sikre sig har vist deres Villie til at gøre noget for at holde sig oppe.

Folkeforsikringstanken har jo spøgt her i Landet i de sidste 50 Aar, men man er stadig vejet tilbage for dens Gennemførelse. Alle de Forslag, der har været fremme hidtil, har hvilet paa det Princip, at der skulde betales Præmie, men man har i Virkeligheden aldrig turdet gaa ind paa at paalægge Befolkningen en saadan Præmie. Man frygtede simpelthen for, at Befolkningen ikke kunde betale Præmien, og det er jo en ikke ugrundet Frygt, naar man erindrer sig, at Befolkningen i Forvejen til Sygeforsikring og Invaliditetsforsikring maa have Hjælp af det offentlige, altsaa ikke selv er i Stand til at holde disse to Forsikringer uden ved Tilskud fra det offentlige. Yderligere at paalægge et nyt Kontingent til Aldersrenten har man altsaa ikke turdet.

Allerede saa tidlig som i 1866 beskæftigede en Kommission sig med Spørgsmaalet, og det er interessant netop i disse Dage at lægge Mærke til, hvorledes denne Kommission var inde paa Spørgsmaalet om Sygekasserne som Grundlag. Allerede i 1866 har man altsaa overvejet, om det ikke var muligt at lade Sygekasserne danne Grundlaget for Aldersforsorgen. Saa maa man tillige erindre, at den Gang var Sygekasser endnu saa godt som ukendte her i Landet; der var kun faa, og de var svage og af privat Natur. I 1870erne fremsatte saa den kendte Jernstøber Lunde sit Forslag, et Forslag, som erkendte, at en større Forsikring for de gamle ikke lod sig gennemføre, uden at den i nogen Grad maatte forbindes med det gældende Lønsystem. Derefter har i Aarenes

Løb flere private Forslag set Lyset, ligesom Kommissionen i 1875 og Estrup i 1883 beskæftigede sig med Sagen. I 1888 stilledes fra socialdemokratisk Side i Folketinget et Forslag, som gik ud paa, at Staten skulde overtage Pensioneringen af de gamle. Det er et Standpunkt, hvorpaa vort Parti staar den Dag i Dag, og uden at se langt ud i Fremtiden kan man vel føje til, at det vil vi blive ved at staa paa ogsaa i Fremtiden. Aaret efter fremsatte den konservativ Direktør Bramsen et Forslag om frivillig Forsikring, og ligeledes finder man, at der i Bergs og Hørups Forslag i 1890 subsidiært er Tale om Forsikring. Fælles for alle disse Forslag var, at der skulde svares en Ydelse af de forsikrede i Form af en aarlig Præmie, eller som en Venstremand den Gang udtalte: de skulde være engagerede gennem Sygekasse eller paa anden Maade vise synlige Tegn paa, at de vilde sikre deres egen Fremtid.

Altsaa allerede tidlig har den Tanke været rejst, at man burde grundlægge en saadan Forsikring paa de bestaaende Sygekasser. Det blev imidlertid ikke Forsikring den Gang. Loven om Alderdomsunderstøttelse byggede ikke paa Forsikring, men ydede Forsorg, og den Lov er jo gældende den Dag i Dag med forskellige Ændringer, som er kommet i Aarenes Løb.

Trods dette, at Spørgsmaalet tilsyneladende blev afgjort i 1891—92, er Tanken om en Folkeforsikring blevet ved at være levende her i Landet, og navnlig var der indenfor Partiet Venstre ikke faa, der var meget interesserede i Folkeforsikring, og denne Interesse gav sig Udslag i 1901—02, da man fik nedsat en Kommission til at undersøge Spørgsmaalet. Det var netop ved Forhandlingen om denne Kommissions Nedsættelse her i Tinget, at den kendte Venstremand Thomas Larsen, som nu er Medlem af det andet høje Ting, efter at have gennemgaaet hele Alderdomsunderstøttelsens Historie herhjemme og meget nøje peget paa de forskellige Forslag, der havde været fremme, udtalte følgende om disse Forslags Tendens — det findes Sp. 2115 i Folketingstidende for 1901—02 —:

„Jeg mener altsaa, at den Betingelse er slaaet fast i saa godt som alle de Forslag, der har været fremsatte, naar Talen er om Gennemførelse af en virkelig rational Alderdomsunderstøttelse, at den vedkommende selv skulde svare en vis aarlig Præmie eller være engageret gennem Sygekasse.“

— Man ser altsaa, at Thomas Larsen er stærkt inde paa Tanken —